

Sygn. akt: I C 24/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 października 2016 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca:	SSO Beata Majewska-Czajkowska
Protokolant:	starszy protokolant sądowy Julia Piątek

po rozpoznaniu w dniu 13 października 2016 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa M. P.

przeciwko (...) Sp. z o.o. w G.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powoda M. P. na rzecz pozwanego (...) Sp. z o.o. w G. kwotę 3617 (trzy tysiące sześćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa advokackiego.

SSO Beata Majewska-Czajkowska

Sygn. akt I C 24/14

UZASADNIENIE

Powód M. P. wniósł o zasądzenie od pozwanej (...) sp. z o.o. z siedzibą w G. kwoty 189 848, 83 zł z ustawowymi odsetkami od 1 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu wskazał, że żądanej kwoty dochodzi tytułem naprawienia szkody wyrządzonej przez pozwaną spółkę. Skutkiem bezprawnego oraz zawinionego działania strony pozwanej - polegającego na uchylaniu się od obowiązku składania sprawozdań, wypłaty zysku, udaremnianie wykonania prawomocnego orzeczenia SO w Gliwicach z dnia 24 kwietnia 2012 roku w sprawie X GC 350/11, poświadczenie nieprawdy w postępowaniu podatkowym wyrażające się w oświadczeniu, iż ani powód ani spółka (...) nie posiadają jakichkolwiek wierzytelności wobec pozwanej - było powstanie zaległości podatkowych spółki (...) za które orzeczono odpowiedzialność powoda, jako prezesa zarządu tej spółki – po uprzednim bezskutecznym prowadzeniu egzekucji w stosunku do spółki.

Pozwana w odpowiedzi wniosła o oddalenie powództwa oraz obciążenie powoda kosztami procesu. W uzasadnieniu wskazała, iż powód nie wykazał istnienia przesłanek uzasadniających odpowiedzialność odszkodowawczą pozwanej wobec powoda. Zdaniem pozwanej zaległość w podatku VAT nie stanowi szkody a powód, jako jego płatnik ma możliwości przeniesienia obowiązku jego zapłaty na inne osoby. Nie zachodzi związek przyczynowy pomiędzy powstaniem zaległości podatkowych, orzeczeniem odpowiedzialności powoda, jako członka zarządu tej spółki za zaległości, a niezłożeniem przez pozwaną rachunku z zarządu konsorcjum. Przyczyna powstania zaległości oraz

obciążenia powoda odpowiedzialnością zachodzi po stronie powoda, który zdaniem pozwanej nie dopilnował otrzymania ceny za towary lub usługi, nie zapłacił podatku VAT, nie dokonał odpowiednich korekt deklaracji podatkowej, nie złożył wniosku o upadłość względnie nie wykazał, że jego niezłożenie nastąpiło nie z jego winy. Nie zachodzą żadne okoliczności wiążące odpowiedzialność odszkodowawczą pozwanej wobec powoda za zaległości podatkowe spółki (...). Pozwana podniosła, że prawdziwą była informacja, że ani powód ani spółka (...) nie posiadają jakichkolwiek wierzytelności wobec pozwanej; postępowanie w sprawie wykonania wyroku X GC 350/11 jest w toku – pozwana wyjaśniła usprawiedliwione przyczyny jego niewykonania (nie uiszczenie pozwanej kosztów sporządzenia rachunku z zarządu).

Sąd ustalił:

W dniu 5 listopada 2008 roku zawarto umowę konsorcjum pomiędzy pozwaną spółką (40% udziałów), Zakładem (...) – (...) spółka cywilna z siedzibą w G. (10%), (...) sp. z o.o. z siedzibą w C. (50%). Ostatnią z wymienionych stron umowy reprezentował powód, jako pełnomocnik. Przedmiot działalności konsorcjum określono, jako likwidacja zagrożenia pożarowego terenu obejmującego zwałowisko odpadów powęglowych w Z. na zachód od ul. (...). Celem konsorcjum miało być tworzenie optymalnych warunków technicznych i organizacyjnych dla zrealizowania przedmiotu Konsorcjum. Jako lidera konsorcjum powołano pozwaną spółkę. Obowiązkami pozwanej jako lidera było sporządzanie dokumentacji księgowej konsorcjum oraz rozliczanie się z pozostałymi członkami konsorcjum (rozliczanie faktur kosztowych), informowanie co miesiąc o wysokości zysków, wypłata zysków na koniec roku obrachunkowego (kalendarzowego). Upoważnioną do sprzedaży pozyskanego ze zwałowiska materiału był pozwany, jako lider konsorcjum. Powód w trakcie wysłuchania wskazał, że od początku działalności konsorcjum były problemy związane z prawidłowym rozliczaniem kosztów działalności konsorcjum; w II kw. 2009 roku miało okazać się, iż pozwana realizowała swoje własne zobowiązania finansowe pieniędzmi z konsorcjum. Częściowo były rozliczane faktury kosztowe.

Powód wyjaśnił, że niezależnie od konsorcjum spółka (...) (powód) z pozwaną wzajemnie świadczyły sobie usługi jeszcze zanim doszło do powstania konsorcjum. Spółka (...) w okresie od czerwca do sierpnia 2008 roku miała obowiązek uiszczać podatek VAT, co miesiąc za miesiąc poprzedzający. W miesiącach wskazanych w decyzjach podatek nie został zapłacony przez powoda z uwagi na brak płatności ze strony kontrahentów. Powód podkreślił, iż fakt niepłacenia podatku nie wynikał z działalności prowadzonej w ramach konsorcjum. Obowiązek jego zapłaty powstał z tytułu prowadzenia działalności niezależnej od konsorcjum. Przy czym, zdaniem powoda, gdyby spółka rozliczała się z nim w ramach konsorcjum w sposób prawidłowy mógłby uregulować zaległości podatkowe wraz z odsetkami. Nie wypłacenie zysku z konsorcjum nie pozwoliło mu na uregulowanie zaległości (...) spółki (...), co spowodowało utratę płynności finansowej. Zysk konsorcjum z tytułu sprzedaży kruszywa pod budowę autostrad powód oszacował na 6 – 7 milionów złotych, przy (...) spółka (...) zysku nie odniosła; straty spółki powód oszacował na kilkaset tysięcy złotych, albowiem koszt udziału (...) w konsorcjum były pokrywane z działalności niezwiązanej z konsorcjum, a wynikającej z działalności prowadzonej samodzielnie przez spółkę (...).

Wyrokiem tutejszego Sądu z 24 kwietnia 2012 roku X GC 350/11 z powództwa (...) sp. z o.o. nakazano pozwanej spółce złożenie rachunku z zarządu konsorcjum za okres od 1 stycznia 2009 roku do 4 marca 2010 roku. Apelacje obu stron od tego wyroku zostały oddalone. Po uprawomocnieniu się wyroku z 24 kwietnia 2012 roku spółka (...) wezwała pozwaną spółkę do złożenia rachunku z zarządu konsorcjum. Wobec bezskuteczności wezwania złożyła do Sądu Rejonowego w Gliwicach wniosek o zobowiązanie pozwanej do złożenia rachunku z zarządu konsorcjum w trybie art. 1049 par. 1 kpc. Postępowanie w tej sprawie umorzono wobec nieistnienia tytułu wykonawczego. Do dnia dzisiejszego rachunek z zarządu konsorcjum nie został sporządzony. W chwili obecnej pozwana spółka jest w stanie likwidacji.

Decyzją z 31 grudnia 2013 roku Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w K. orzekł o odpowiedzialności powoda jako byłego zarządu spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w K. za zaległości podatkowe spółki z tytułu podatku od towarów i usług za miesiące styczeń, czerwiec, październik 2009 oraz I kwartał 2010 roku w łącznej wysokości 47866 zł wraz z należnymi odsetkami za zwłokę wynoszącymi na dzień wydania decyzji 25 130 zł oraz kosztami egzekucyjnymi w wysokości 4899, 58 zł – łącznie 77895, 58 zł. Odrębną decyzją z tego samego dnia orzeczono o odpowiedzialności

powoda z tego samego tytułu za okres VI – VIII 2008 roku, przy czym zaległość podatkową określono na 63 743, 67 zł, odsetki za zwłokę 40 813 zł, koszty egzekucyjne 7396, 58 zł – łącznie 111 953, 25 zł.

Wyrokiem tut. Sądu z 10 listopada 2015 roku (X GC 453/14) umocowano spółkę (...) do wykonania na koszt pozwanej obowiązku wynikającego z wyroku kończącego sprawę X GC 350/11 oraz przyznano jej od pozwanej kwotę 5000 zł tytułem zaliczki na sumę potrzebną do wykonania czynności.

(dowody: kopia decyzji Urzędu Skarbowego k. 11-12; kopia umowy konsorcjum k. 13, 14; kopia wniosku wierzyciela k. 22, 23, kopia wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 24 kwietnia 2012 r. sygn. X GC 350/11 wraz z uzasadnieniem; kopia wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 25 kwietnia 2013 roku w sprawie sygn. akt V ACA 600/12 wraz z uzasadnieniem k. 244-262; kopia wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 10 listopada 2015 roku w sprawie sygn. akt X GC 453/14 wraz z uzasadnieniem k. 217-227; kopia postanowienia z dnia 2 grudnia 2014 r. Sądu Okręgowego w Gliwicach w sprawie sygn. akt III Cz 1043/14 wraz z uzasadnieniem)

Sąd oparł ustalenia o wskazane wyżej dokumenty, które nie były kwestionowane przez strony jak również częściowo w oparciu o wyjaśnienia złożone przez pozwanego, w zakresie w jakim wskazywał na czasokresy współpracy w ramach konsorcjum i podstawy naliczenia podatku VAT która, jak wyjaśnił powód, związana była z samodzielną działalnością spółki (...).

Sąd zważył:

Zgodnie z art. 415 k.c. kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Z analizy tego przepisu wynika, iż do przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej należy zaliczyć bezprawne i zawinione działania sprawcy szkody, zaistnienie szkody w postaci poniesionych strat względnie utraconych korzyściach oraz związku przyczynowo skutkowego pomiędzy działaniami sprawcy szkody, a zaistniałą szkodą.

Zgodnie z art. 6 k.c., oraz art. 232 k.p.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Samo twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2001 roku, I PKN 660/00, Wokanda 2002/7-8/44).

Analiza zgromadzonego materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że powód nie wykazał istnienia wyżej wskazanych przesłanek odpowiedzialności pozwanej spółki.

Powód twierdził, że nieuiszczenie przez niego podatku VAT w okresach wskazanych w decyzjach podatkowych wynika z tego, że pozwany, jako lider Konsorcjum nie rozliczał się z zysków, które Konsorcjum uzyskiwało z pozostałymi podmiotami wchodzącymi w jego skład, jak również nie rozliczało faktur obejmujących koszty, które poszczególne podmioty ponosiły w związku z udziałem w prowadzonej przez Konsorcjum działalności. Nadto pozwany realizował swoje zobowiązania finansowe niezwiązane z działalnością konsorcjum z pieniędzy należących do Konsorcjum. Powód upatrywał również przyczyn nieuiszczenia podatku przez spółkę (...) w fakcie nie złożenia przez pozwaną spółkę sprawozdania finansowego z działalności Konsorcjum.

Należy przede wszystkim wskazać, że brak jest związku przyczynowego pomiędzy nieuiszczaniem przez spółkę (...) podatku VAT w okresie od czerwca do sierpnia 2008r., a brakiem prawidłowego rozliczania się pozwanego, jako lidera Konsorcjum w ramach prowadzonej wspólnie działalności, jak również nie złożeniem sprawozdania za okres od stycznia 2009r. do marca 2010r. Przede wszystkim z uwagi na fakt, że w tym czasie spółka powoda nie współpracowała z pozwaną spółką w ramach Konsorcjum. Powód w związku z prowadzeniem spółki miał obowiązek co miesiąc rozliczać się z podatku VAT, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Fakt nie uiszczenia w tym okresie podatku związany był z brakiem płatności ze strony innych kontrahentów w ramach samodzielnie prowadzonej działalności przez spółkę (...). Nie sposób zatem obciążać odpowiedzialnością za nieuiszczania podatku VAT pozwaną spółkę, z

którą powód w tym okresie nie współpracował i która nie mogła mieć żadnego wpływu na utratę, już na ten czas, płynności finansowej spółki (...).

W zakresie przyczyn nieuiszczenia podatku VAT przez powoda w ramach prowadzonej spółki w miesiącach styczniu, czerwcu, październiku 2009r. i I kwartale 2010r. oraz związku przyczynowego z opisanym zachowaniem pozwanej spółki, jako lidera Konsorcjum, powód nie przedstawił żadnych wniosków dowodowych. Sam fakt nie przedstawienia sprawozdania z działalności Konsorcjum nie stanowi podstawy do stwierdzenia, że na skutek nieprawidłowych rozliczeń pozwanej spółki ze spółką powoda, ta ostatnia nie mogła uiszczać podatku VAT w 2009r. i pierwszym kwartale 2010r. Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zaprzeczył istnieniu przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej wobec powoda, a zatem to powód powinien przesłanki tej odpowiedzialności wykazać wszelkimi dowodami zarówno osobowymi jak i z dokumentów lub opinii biegłego. Powód w tym zakresie złożył jedynie wniosek o przesłuchanie A. A., jednak Sąd pominął dowód z zeznań tego świadka wobec nie przedstawienia w określonym terminie adresu świadka. Powód został zobowiązany do podania adresu na rozprawie w dniu 25.08.2016r. w terminie 10 dni pod rygorem pominięcia dowodu. Sąd na wniosek powoda przedłużył termin o kolejne 14 dni, łącznie zakreślając 24 dniowy termin do wskazania adresu świadka, który upłynął 18.09.2016r. (k 268, 271, 272). Powód nie wskazał adresu świadka, nie stawiał się na termin rozprawy w dniu 13.10.2016r., zatem dowód z zeznań świadka A. A. został pominięty.

Reasumując stwierdzić należy, że na wskazane wyżej okoliczności powód nie zaferował żadnych przekonujących dowodów, w szczególności dokumentów czy zeznań świadków a nade wszystko nie wykazał, iż pomiędzy hipotetycznym zajściem wyżej wymienionych zachowań, a przypisaniem pozwanej odpowiedzialności za zaległości podatkowe kierowanej przez siebie spółki zachodzi związek przyczynowy w rozumieniu art. 361 kpc tj. że obciążenie go odpowiedzialnością stanowi normalne następstwo hipotetycznie bezprawnych oraz zawinionych działań pozwanej spółki. W orzecznictwie podkreśla się, iż szkoda może być skutkiem wielu zdarzeń. Normalne następstwa badanej przyczyny wystąpienia szkody mogą być zarówno bezpośrednie jak i pośrednie i pozostawać w relacjach wieloczynowych. W takiej sytuacji ocenie z punktu widzenia kryterium normalności związku przyczynowego podlega zależność wielu czynników kauzalnych w ich wzajemnych powiązaniach. Ustalenie, że zachodzi normalny związek przyczynowy wymaga zbadania, czy gdyby dane zdarzenie nie wystąpiło, powstałby określony skutek (*conditio sine qua non*) oraz, czy pojawienie się przyczyny badanego rodzaju zwiększa prawdopodobieństwo wystąpienia rozpatrywanego skutku, poprzez jej współistnienie i współdziałanie z innymi czynnikami. Jeżeli odpowiedź na te pytania okaże się twierdząca, będzie to równoznaczne z wystąpieniem normalnego związku przyczynowego (**wyroki** Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 3 czerwca 2016 roku **I ACa 937/15**). Innymi słowy określona w art. 361 § 1 k.c. normalność następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła, nie musi wynikać ani z konieczności przyczyny, ani z bezpośredniości skutku; za w pełni wystarczające uznaje się właśnie ową "normalność", rozumianą w ten sposób, że następstwo odpowiada zdarzeniu, które je wywołało, a więc nie jest w stosunku do tego zdarzenia niczym niezwykłym (**wyroki** Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 17 maja 2016 r. **I ACa 8/16**).

Mając powyższe na uwadze, w ocenie Sądu nie sposób przyjąć, iż gdyby pozwana spółka wywiązywała się ze swoich obowiązków, jako lidera konsorcjum to wobec powoda nie wydano by decyzji obciążające go odpowiedzialnością za zaległości podatkowe (przy czym Sąd nie przesądza, czy pozwana naruszyła umowę konsorcjum w tym zakresie) z drugiej strony nie można przyjąć również, iż hipotetyczna prawdziwość twierdzeń powoda odnośnie postępowania spółki w tym zakresie, zwiększyła prawdopodobieństwo czy wręcz przesądziła o wydaniu decyzji z 31 grudnia 2013 roku.

Przedstawione przez powoda dowody w postaci decyzji podatkowych oraz orzeczeń sądowych wraz z uzasadnieniami nie przemawiają za tym, że zachodzą przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanej spółki. Mając powyższe na uwadze powództwo podlegało oddaleniu. O kosztach postępowania orzeczono na zasadzie art. 98 kpc wobec ostatecznego wyniku sprawy tj. przegranej powoda.

SSO Beata Majewska-Czajkowska